

Kemencesalja

Megjelenik minden vasárnap reggel
Előfizetési díj egész évre 6 P, fél évre
3 — P, negyed évre 1.50 P.

POLITIKAI LAP.
Felelős szerkesztő és kiadó: DINKREVE N'ANDOR
Postatakarékpénztári csekk száma 44868.

Szerkesztőnag és kiadóhivatal:
Celldömök, Kossuth Lajos-utca 14. sz.
Hirdetési díja előre fizetendő.

Arany karora

gyakran szerepel különösen a gyengédebb nem vágyai között. A háború előtt a gyorsan kapó aranyra épített világban való sággal uszott a boldogságban a szerencsés balandó, amikor életének valamelyik ünnepe alkalmával meghozta számára a sokszor megátmodott arany sarorát. Hát még milyen kísérlethez.

letlen, ha valaki az utca porában talált gazdálan aranyórát? Ez az utóbbi eset nem is olyan lehetetlen. Celldömökön is lejátszódott, még pedig éppen a husvéti ünnep hányulatában, fellámadási körmeneten: A körmenetben lépegető egyszerű édesanya előtt csilant meg földön a gazdálan aranyóra. Az édesanya felvette, talán gyönyörködött is benne, talán átsuhant lelkén a gondolat, hogy milyen szép husvéli ajándék lenne ez az ölénykéjének. De azután elhessegette a kísértő

gyar lelke nagyon jól tudta a szálló igévé vált igazságot: talált jószág a gazdája után kiabálni! Nem is habozott egy pillanatig sem, hogy mit tegyen. A körmenet után nyomban bejelentette és átadta a karorát illetékes helyen. Ugyanakkor egy celldömöki diáklány szívszorogva nézett a husvéti ünnepek elé, mert elvesztette édesanyjától emlékebe kapott arany karóját. Mikor az első érdeklődésre megtalálta karóját, boldogságtól kipirult arca csak annyit tudott mondani: "Közönjem meg ezt?"

Kinek? Megmondom. A becsületes magyar édesanyának, aki előtt örömmel hajtjuk meg az elismerés zászlaját. Ebből az egy esetből, amely minden bizonnyal nem véletlen esemény, jóleső örömmel állapítjuk meg, hogy a magyar becsület még nem ingult meg. Eddig is a magyar becsület volt az a szellemi kátfalon, amely különite le hazánkat a lépásuk és sikkasztásnak bálkáni eldo-

Ipartestületi közgyűlés

A celldömöki járási ipartestület husvethelőn tartotta évi rendes közgyűlését az ipartestületi csekkházban, amelyen a járás-községeiből dr. Hiltthessy Jenő főszolgabíróval az elnök közel 80 iparos jelent meg. A közgyűlést Kirchner Elek igazgatómérnök, ipartestületi elnök nyitotta meg, s meleg szeretettel és hálával emlékezett meg a fronton küzdő katonáiról. Megnyitójában figyelmeztetett az iparosokra, hogy legyen méltó a fronton küzdőkhez s teljesítse itthon magyar becsülettel kötelességet, hisz az otthonokat még megkímélte a habcru borzalma s gyermekükért, családunkért még nem kell aggodniuk.

A nagy tet-zással fogadott előző megnyitó után Garry R. n. ipartestületi járási elnöke a testület értelemesét, Beszámoló a testület munkájáról s részletesen ismertette a haborus gazdálkodás következtében beállott anyagi nehézségeket. A működés érdekében beszámolóiból csak néhány adatot ragadunk ki. Az ipartestület az elmúlt évben szétosztott 1917 métermassza cementet, 448 négyzetlab felsőbort, 65 kg mosószappant, 29 kg borotvasappant, 251 kg lemolajkőzetet, 905 kg egyret, 1800 kg hógyantát, 1740 kg horganyosított vaslemezt, 4840 kg fekete vaslemezt, 4775 ürső cernát. Fentiekben kívül jelenleg van megszervezés alatt a c-pesszek szállítás és bór hulladékkal való ellátása, a lerak és díjazások beleszárolva való ellátása, az asztalosok anyagi támogatása, a szállítás, a szállások és a víznyeltek mosószappannal való ellátása stb.: A beszámolóban megállapított volt, hogy az iparosok nyersanyagokkal való ellátásának biztosítása érdekében az ipartestület igen hasznos munkát végzett.

Az évi jelentés kapcsán emlékezett meg Garry Rezső az iparosok öregei ellátásának és az iparosok utánfutás biztosításának kérdéseiről is. Ismertette a testület szívesen munkásságát. Majd ismertette az OTI-val kapcsolatos munkát. Ezenről az ipartestület bejelentés közel 50 ezer pengő OTI arányból és továbbított 2243 becsületű aranyat. Az ipartestület tagjainak száma 657 iparos. 143 seréd-

és 161 tanonc. Az évi jelentés után ipartestületi jegyző ismertette a testület múlt évi zárszámadását és vagyonmérlegét, amelyet a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vett. Majd a folyó évi költségvetés tárgyalására került sor. A közgyűlés az ipartestületi kiadások megnagyobbodása miatt egyhangúlag elhatározta, hogy a régi tagdíjakat 50 százalékkal megpótolja, hogy az alacsony árú árucikkeket a kapcsolatos többletkiadás lefedezetét nyerjen. A közgyűlés során ismertette jegyző a hadbavonult iparosok segélyezését is. A beszámolóból megállapítható, hogy az ipartestület az elmúlt esztendőben 560 pengő fordított a hadbavonult iparosok családtagjainak támogatására. A hadbavonult iparosok segélyalapja december 31 én 1489 pengő pénztári maradvánnyal zárult. "Dicséret illeti" meg az iparosokat, hogy Önszántukból aránylag igen nagy összeget adtak össze, hogy azoknak az iparosoknak hátramaradtjait segíeyezték, akik legyerezzel a kezükben építik a szabad magyar jövőt és a testület igyekszik gátat emelni a keletre irányuló bolsevista veszedelemmel szemben. Ezenkívül vállaltotta meg a közgyűlés egyhangúlag a szívműködés biztosítását, amelynek tagjai lettek: Molnár Ferenc, id. Wendler Lajos, Jossa Gábor és Kotz István.

A szovjet igazi arca

Es emberiesen érző szívvel felháborítja az a vadállati kegyetlenség amellyel a szovjet meggyilkolta a foglul esett lengyel tisztakat és 10.000-es tömegsírókba rejtette őket a világ elől. S mikor a Londunban ezekkel menedéket lenyel kormány, amelyik papirosos szövetkezetet kötött a szovjettel, felébredt tevékenységben magyarazatot kér Moszkvában ezéről és az elhurcolt másfél milliónyi lengyelről, a vörös rém a megsértett lengyel államra rejtőre meglagad minden felvilágosítást, megszakítja a diplomáciai viszonyt, kitaszítja a lengyel nagykövetet Moszkvából. Nem akar, mert nem tud semmitől magyarazatot adni a lengyelek mihióinak sorsáról, hisz valahol az orosz erők melyben, vagy Szibériában meztelen elhullott állatok módjára vanok elföldesítve. Mivel a valóság legnagyobb elferdítésével sem tud semmitől, csak egy pillanatnyira is hihető felvilágosítást adni, elzárkózik. Telán nyiladozni kezd azoknak a szemek, amelyek benne hittel és szüvelszegélő ötlekkel voltak lelkükben, és tudják, hogy mi a szovjet? Vertől elrepedő rém, amelynek egy csaj: pusztán vallást, házat, emberéletet, boldogságot. A katyni tömegsírók megmutatják milyen a szovjet paradi csom.

Jártunkban — keltünkben

Sokszor meglátunk egyet-mást, amiben a magyar fellogást hiába keresünk. A legtöbb honfitársunk földtlenül személt. A destrualt, a magyar fellogas meglazítását nem látja meg. Hibánk felett könnyen átsábló, kényelem szerető nemzet vagyunk. A kényelem azonban bna akkor, ha ezzel a nemzeti jövő sorsát elhanyagoljuk. Nem szabad földtellennek lennünk a magyar feladatok meglazításában. Ha a feladatokat észrevettük, akkor azoknak megoldására miudonyajunknak figyelmét fel kell hívniuk Nyit szemmel, a dolgokba melyen bele nézve járjunk és ha meglajuk az ártalmat, hívjuk fel arra egymás figyelmét. Igyekszünk a magyar jövő céljai felvezető legjobban utirányra mutatni, hogy miudnyajan lépéseiket oda irányítsuk. Az egyenlő és társasági szokásokban a tárgyilagos és magyar szemmel néző magyar ember előtt földtlen sokszor az idegen szemlélet, a destrualtas befolyása a magyar öklötől való elhajlás. A napi események közepette sokszor meglazítunk valamely idegen szemléletet felmagasztalás. Egyes sajtó orgánomokban célszerű irányelvek szerint igyeksznek az egységes magyar szemlélet felhigitani, elhomalysítani és ezután véglegesen eltemetni. Egy magyar tudós azt a megállapítást mondta, hogy alvó nemzet vagyunk, akik a hibánk felett kényelmesen szerelnek atsitkálni, akik nem törődünk azokkal, hogy idegen szemmel meglazítsanak bennünket. Jártunkban keltünkben nézünk

A celldömöki emberáradatban elvesztett és megtalált arany karóra az új mutátja, hogy a még külföldi peidaképekre. — dny —

nyitott szemmel és lássunk magyar szemlélettel. Hibáink megállításakor ne térjünk lefelekk napirendre, miután csak azokra, hogy közös erővel mindnyájunk kétségével meg-

szeljük azokat. Ehhez kell az is, hogy egymashoz jó indulattal és egyenes szándékokkal közösen leljünk.

—B

Husvétii népszokások Kemenesalján

Írta: UHLÁR GYULA.

Kemenesfalva faljában: Récs Béla igazgató 6-zinta hangja, rajnalokzó leveiben közli velünk, hogy Kemenesalja felső vidéken husvétii népszokás mar alig van. A megérőti is kihirtja a kultúrát. A belső területen már csak a (jósolkodás maradt fenn. Husvét kora reggeli a legények a kútnál öltözik meg a leányokat. Akik finoman akarják csinálni azok becsalókkal utaltatott vízzel öltözködnek.

De a püsitakon (Magasi-U major) még maradt fenn egy mar kivéső-felben lévő husvétii népszokás. Egy két pástör, juhász művel még Husvét reggelén egy szep — par napos — hóhérr — ördög baranyát szines pántlikákkal feldisztve, nyakba csatolják kötének, fénygolyókkal körölköztetik, sarajlára téve, valon vizik be a megisztelendők házába. Ott alkalma rigmosokat mondának — közsztölköt — a vívők. A haabeliek szines, himes tojásokat tesznek a sarajlára a barany mellé. Ez a is kapnak a rigmost mondok.

Dukka: Pajor Janos kántor-tanító kedves belső megvilágítást is fűz a részletes leírásához.

Keresztgyermekek meszajándékozása pirostojással. A keresztanyak egy feldisztett kosárban annyissor két darab piros tojást tesznek, ahány keresztgyermekük van. Mellekben mindnyegyik részére egy-egy vertpercet is. A vertperc csak erre az alkalomra készül. Az ajándék kosarat keresztanyák viszi a keresztstestvérehez. Ez korai felkelésre ösztökéli a gyerekeket. Így voltam jó magam is. Korán kellett kelni, mert a meszajándékozott gyermekek közül nem jöhettek azok hozzánk, akiket mi megöltünk. Megértettük, hogy kora hajnalban utközben tartakoznak. Természetesen, ahinek az otthonához közelebb voltunk, annak vissza kellett mennie így a viszontajándékot keresztanyáinktól is en hozhattam el magamnak mind testvéreimnek.

Pirostojás girítás. Fiók, lányok deszkát állítottak a fal mellé, lejtőt csináltak. A lejtő előtt egy két méterre sorba helyezik a pirostojásokat. A lejtő felső végétől kétféleirést gurítanak. Ahinek a pénze a tojást érinti, az nyert.

Pirostojással való labdázás. Az iljóság kivonul a falu melletti rétre. A lányok körbeállnak a egymásnak dobják a pirostojást. Játék közben a kör mindig tágul, közben elfordul, hogy a tojás leessen. Ahinek az ügytelensége miatt öszeretik a tojás, annak kell azt a többiek nagy nevelése közti megéni. Amikor a tojás sárgáját eszi, akkor még a hátát is öszeretik az evőknek, hogy meg ne fulladjon. A nagy nevelés mellett nehezen megy az evés.

A fiúk nyitott tenyéren, vagy megmarkolva tartanak egymásnak pirostojást. A másik kétféleiréssel vág. Ha nem talál, vagy pénze nem áll bele a tojásba, a pénz a tartóé. Ha eltalálja, akkor az övé a tojás. Különléte szabályok vannak: a nyitott tenyérről tartott tojásra a játék csak egy vagással érvényes. Ha a

tojást: ujjaimmal eltakarom, vagyis kisebb feleletet engedek a tojásból szabadon, akkor két három-sor is lehet venni.

Komatal-küldés. (Husvétii) Az a menyő, ki már férhes menni készül, annak a leányt, akit már előre kiszemelt leendő koménas, komatalat küd. A komatal csomagolása igen nagy gondnal történik. Lehetőleg jobb falatokat tartalmaz, sőt egy-egy üveg bort is. Az üvegre nemzeti eszalgot köntek és az egész kosarat virággal disztik. Ezt a kosarat a nagy leány egy iskolás leánytól küldi, aki mind a köntönek ezáltal keresztanyává lesz. A leányt megfigyeli a komatal-vívó kislányok. Ha látják, hogy a leány a nekik leltő nagylányt viszi a küldeményt, akkor huztak egyet az üvegből. Természetesen, ez a vamlas nem maradt titokban a nagylány előtt. Ennek a népszokásnak folytatása következik litánia után. Harmontak-só mellett gyűkeznek a tojás-egyesítés.

A körleltő harcak nagy utat tartanak hozzászús. Majd elindulnak és felkeresnek mind a leányt hazat. Kikerik a leányt kedves párbeszéd között. A leány megtapja az engedélyt, s mindjárt a ház előtt megkérődik a tance. Az édesanya pedig sötemenyyel dobálja meg a tancólkot. Egy jó csardas után továbbmennek a következő házhoz. Így eszik a leányokat a falun. Eljutnak a falu végére s ott tancólkot egy alkalmas réten egész alkonyatig.

Május reggelén...

Levegőt öltött az erdő,
Új színekbe virít a mező.
Rő szjárd a barna rögön
Virág nyílik hegyen völgyön.

Méh zümmög a virág kelyhén,
Katak szól az erdő mélyén:
Hirdetik, hogy elmúlt a tél,
A teremteltség újra él.

Diszbeborult a természet,
A lasult lelek feléled.
Órám rezeg az arcokon,
Vid dal csendül az ajakon.

A természet komor szaka,
Belesimult a tavaszba.
Milyen jó vagy Te Istenem,
Hogy új tavaszt hagytaik érnem.

Az új tavasz hátra int,
Lektes ember égre tekint:
Imara nyílik az ajka,
Hogy Istenet dicsérje szava.

Mily jó is nézni az égre
S hinni a nagy Mindenségba,
Ki ezt a hitet táplalod:
Isten, tegy eszerszer aldoit!

Györi Becca

Készült

DINGKREVE NÁNDOR

Kossuth Lajos utca 14. szám.

Ami nem jelent áruhalmozást

Az utóbbi időben gyakran hallunk arról, hogy egyes emberektől, főleg pedig tanulóktól, arat ki koboznak el. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a felhalmozott arat elkobozzák, hanem azt is jelenti, hogy törvény elé kerül az aruhalmosó és árdragító, amikor a lefoglalt, sokszor több ezer pengő értékű aru elvesztésén kívül igen súlyos foghas, büntetőbüntetést szabnak ki az árdragítóra, sőt internáló-táborba kerül, ahol kézszer munkára fogják igen hosszú időre.

A fennálló törvények látszatra igen kemények, mégis azt látjuk, az aruhalmozás, az árdragítás, a tanácsos egyre tovább tart, sőt napról-napra bővül azokat a száma, akiket minden fődioratét, dasára elcsipnek.

Aki a mai háborús világban az amurvis szűkösen kijutó élelmiszerek esz-rubanemékek eldudósas, azzal való lanoalasa, az aratnak ill. módol való megdrágítása az ország és népnök ellen elkövelett házarolás, tehát úgy volna kúntelendő, mint ahogyan a frontokonat büntetik gyaragat, sákes és kémkedés esetén. Et pedig legelőször kivégzés. Vagy itt van egy másik példa: Elsötétítés idején rajtacsipnek valakit, hogy

Cukorból, zsirból, lisztből és kenyérből a magánháztartásokban készletben tartható mennyiség közvetlenül meghatározva nincsen, ahinek azonban bizonyos mennyiségű cukorra, zsírral, finomlisztrel vagy kenyérliszttel több van a birtokában, nem kaphat cukor, zsír, liszt és kenyérgyegyet.

A magánháztartások cukorkészlete a háztartás feléi fejadajjainak megfelelő mennyiségben mentes a hatósági igénybevétel alól; az a háztartás azonban, amelyiknek ilyen mennyiségű cukorkészlete van, mindaddig nem tarthat igényt cukorra, amíg a birtokában lévő cukorkészlet a háztartás szükségletét az illető közegben vagy városban érvényes fejadajg szerinti fedezli.

Ahinek 1 kg nál több zsír (sertészsír, sertészsaj, sertészsírzsálféna, lada-sir, vaj) van a birtokában, zsírjégre nem veheti át, illetőleg azt a hatóságok visszaszolgáltatni kötelez. Nem vonatik az a rendelet, azokra, akik maguk huzáltak és sertés vagnak, tehát zsirtermelőt, övelaték.

Ahinek a tulajdonában a finomliszt és kenyérgyegy kezhezretelés előtt 2 kg-ot meghaladó mennyiségű finomliszt vagy szárazlétsza ill. finomlisztjégy, károk pótlás kg-ot meghaladó kenyérliszt jut a tulajdonában, kenyérgyegyet nem veheti át (helyesebben az ilyen személy részére kiadott jegyről a megfelelő számú szelevényt levágnak.)

Babból, borsból, lecséből hajduból (pohara, tatarka) mákból, keserűcsillagfűrtmagból, lóbabból és cirokmagból a háztartásokban esz-gardaságokban tartható készlet aratit van korlatosva, hogy eszkből a terményekből senki nem vásorolhat többet, mint amennyit háztartásában vagy gazdaságában 1943 június 30 ig ténylez felhasznál. Ennek nagyobb mennyisére, tehát egy háztartásban csak akkor lehet, ha a háztartás östermelő es ilyen terményeket termelt.

Katolikus egyházi élet

Első szentáldozás. A celidomóki piépaian ma, ténherasárnap reggel 8 óraker lesz a gyermekek első szentáldozása. A kis áldozók ösöcsélyesen, szaró alatt es harangzó kíséretében vonulnak be a templomba.

A szivgárdisták felvétele. A gardista jelölteknek ma, vasárnap délután 3 óraker avatják szivgárdistává az apatsági templomban.

Első pntek. Május első pntekje alkalmanél a gyónatás a sarkadai beosztás szerint isrténik. Csütörtökön délután 3 óraker az iskolások, 5 óraker a felöltött gyónatasa, este 7 óraker sze tbeszéd es litania. Első pnteken reggel 6 óratól gyónatás, 7 óraker nagymise az Oltaragyessült elő es meghait tagjaiert.

A Flurlán-napi fogadalmi körmenet a 10 óraker vasárnap, május 29-én d. é. 10 óraker tartjuk meg. A körmenet előtt 3 napon a május-i litániakkal kapcsolatban előkészítő szentbeszédok lesznek a piépaian templomban.

kerül-ez illető, sokesében ezintén hatál, de minimálisan 10—15 évi börtön. Nem kisebb bü. egy súlyosabb aruhalmozás következtében elcsomagdrágítás sem.

Lezöttb megjelent Közéleti: Ertető 18. számában köze tessi a közéletmozási minisztérium, hogy élelmiszerekből, szorosravett háztartási cikkekéből, galonaból, öriemá nyekből amennyit lehet megtartani, ami nem jelent halmozást.

Olvasóinknak, előfizetőinknek figyelmük felhívjuk égre a fofutas közremenyre, ennek ismerete után tudni fogják a köteleességek, jogait. Ezeknek tudatában azután nyugodtan megtehetik, mikor esnek aruhalmozás késebe.

A háztartásokban tartható készletek mennyisége közvetlenül csak a tojásnál es a szappannál van megálapítva, mas élelmiszernél vagy közszükségleti cikknél nincsen.

Tojásból a magánháztartások személyenként 2 kg-ot tarthatnak. Ennél több tojás egy magánháztartásban készletben nem lehet még atmenetileg sem. Az, aki ennél több tojást tart készletben, kibagast követel.

Szappannál es mosóporból a magánháztartásokban legelőbb személyenként 2 kg-ot szabad készletben tartani. Orvosok 3 kg mosószappant vagy ennek megfelelő mennyiségű (minden 10 dkg mosószappant helyett 25 dkg) mosóport tarthatnak egyszere készletben es a mennyiség az orvos saját személyére vonatkozik, a családtagjai után külön kell a lenti 2 kg mosószappant vagy mosóport számítani.

A szappannal es a mosóporral a tojástól eltérően a megengedett legnagyobb készletnél több mosószappan vagy mosópor készletben tartása még n m kibagast. Az a háztartás, amelynek a megengedettnél nagyobb készlete van, mosószappant es mosóport mindaddig nem szerzethet, amíg készlete személyenként nem csökken 3 kg-á nem esőkten.

nyitott szemmel és lássunk magyar szemlélettel. Hibáink meglátásakor ne térjünk lejtűnk papíreudra, mutassunk rá azokra, hogy közös erővel mindnyájan községével meg-

szüntethetjük azokat. Ehhez kell az is, hogy egymáshoz jó indulattal és egyenes gondolkozásmóddal közeljünk.

—B

Husvétí népszokások Kemenesalján

Írta: UHLÁR GYULA.

Kemenesalja városában: Rácz Béla igazgató őszinte hangja, sajnálkozó levelein közli velünk; hogy Kemenesalja felső vidékén husvétí népszokás már alig van. A megelvet íe kiírja a »kultúra». A belső területen már csak a tolesokadás maradt fenn. Husvét kora reggel a legények a kutyát öntözik meg a a leányokat. Akik finoman akarják csinálni, azok barzsalikkommallított vízzel öntözködnek.

De a pusztákon (Magasi-U major) még maradt fenn egy mar kivesszófelben levő husvétí népszokás. Egy két pástior, júház művelí meg. Husvét reggelén egy szép — parnapos — hófehér szőri báránykat színes pánlikákkal feldisztítve, nyakába csongót kötnek, lenyógallyakkal körülfrakott szroglyara téve, valion vizik be a megisztelendők házába. Ott alkalmi rigmusokat mondódnak — közsénefőlet — a virók. A hásbéliek színes, hímes tojásokat tesznek a szroglyara — a bárány mellé. Ez a fízetés jutalom. Ahol itóka van, azt is kapnak a rigmust mondók.

Duka: Pajor János kántor-tanító kedves belső megvilágítást is fűz a részletes leírásba.

Keresztgyermekét megajándékozta a pirostojással. A keresztanyak egy feldisztelt kosárban annyisort két darab piros tojást tesznek, ahány keresztgyermekük van. Melleiknél mindnyájk részére egy-egy vertipercet is. A vertipercet csak erre az alkalomra ké-szít. Az ajándék kosarat keresztanyáktól viszi a kereszttestvére-höz. Ez korai felkelésre ösztökéli a gyerekeket. Így voltam jó magam is. Korán kellett kelni, mert a megajándékozott gyermekét körül nem jöhettek azok hozzánk, akiket mi megelöztünk. Megtörtént, hogy kora hajnalban utközben találkoztunk. Természetesen, akinek az otthonához közelebb voltunk, annak vissza kellett mennie. Így a viszont ajándékok keresztanyáinktól is én hozhattam el magamnak mind testvéreimnek.

Pirostojás gurítás. Fiúk, lányok deszkát állítanak a fal mellé, lejtőt csinálnak. A lejtő előtt egy két méterre sorba helyezik a pirostojásokat. A lejtő felső végétől kétfililérest gurítanak. Akinek a pénze a tojást érinti, az nyert.

Pirostojással való labdázás. Az ifjúság kivonul a falu melletti rétre. A lányok körbeállnak a egymásnak dobják a pirostojást. Játék közben a kör mindig tagul, közben előfordul, hogy a tojás leesik. Akinek az ügyetlensége miatt ösztökéri a tojás, annak kell azt a többiek nagy nevetése közt megenni. Amikor a tojás sárgáját essi, akkor még a hátát is ütögetik az evőnek, hogy meg ne fulladjon. A nagy nevetés mellett nehezen megy az evés.

A fiúk nyitott tenyéren vagy megmarkolva tartanak egymásnak pirostojást. A másik kétfililéssel vág. Ha nem talál, vagy pénze nem áll bele a tojásba, a pénz a tartóé. Ha eltalálja, akkor az övé a tojás. Különféle szabályok vannak: a nyitott tenyérről tartott tojás a játék csak egy vagással érvényes. Ha a

tojást nyalimással el akarom, vagyis kisebb feleletet engedek a tojásból szabadon, akkor két-háromszor is lehet vagni.

Komatai-küldés. (Husvét-hétfő) Az a leányzó, ki már férjhez menni készül, annak a leánynak, akit már előre kiszemelt leendő komának, komatalat küld. A komatal csomagolása igen nagy gonddal történik. Jobbnál jobb falatokat tartalmaz, sőt egy-üveg bort is. Az üvegre nemzeti szalagot kötnek és az egész kosarat viraggal disztik. Ezt a kosarat a nagy leány egy iskolás leánytól küldi, aki mind a kettőnek ezáltal keresztanyává lesz. A legények figyelik a komatal-vívó kislányokat. Ha látják, hogy a kislány a nekik tetsző nagylánynak viszi a küldeményt, akkor husat egyet az üvegből. Természetesen, ez a vámolás nem maradt titokban a a nagylány előtt. Ennek a népszokásnak folytatása következik litánia után. Harmonika-szó mellett gyűlekeznek a legények a falu egyik szélő. A közelebb házak nagylányai csatlakoznak hozzájuk. Majd elindulnak és felkeresnek minden lányos házat. Kikör a leányt kedves párbeszéd közt. A leány megkapja az engedélyt, s mindjárt a ház előtt megkezdődik a tánc. Az édesanya pedig sötémennyel dobálja meg a tancolókat. Egy jó csardas után továbbmennek a következő házhoz. Így szedik össze a lányokat a falun. Eljutnak a falu végére s ott tancolnak egy alkalmas réten. egész alkonyatig.

Május reggelén...

Levéldiszt öttött az erdő,
Új színből virít a mező.
Fű szíjád a barna rögön
Virág nyílik hegyen völgyön.

Méh zümmög a virág kelyhén,
Kakuk szól az erdő mélyén:
Hirdetik, hogy elmúlt a tél,
A teremtettség újra él.

Diszbeborult a természet,
A faült lelek feléled.
Öröm, réreg az árconkon,
Víg dal csendül az ajákon.

A természet komor szaka,
Belesimult a tavaszba.
Milyen jó vagy Te Istenem,
Hogy új tavaszt hagytaj érnem.

Az új tavasz hálara int,
Lelek ember égte tekint:
Imara nyílik az ajka,
Hogy Istenet dicsérje száva.

Mily jó is nézni az égre
S hinni a nagy Mindenségba,
Ki ezt a hitet tápláld:
Isten, legy eszerszer, áldott!

Győri Bence

Készült

DINKGREVE NÁNDOR
Köszvényomdájában, Celldömölkön
Kössuth Lajos utca 14. szám.

Ami nem jelent áruhalmozást

Az utóbbi időben gyakran hallunk arról, hogy egyes emberektől, főleg pedig lencsétől, aru at koboznak el. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a felhalmozott arut elkobozzák, hanem azt is jelenti, hogy törvény elé kerül az áruhalmozó és árdragító, amikor a legfalgi, sokszor több ezer pengő értékű aru elvesztésén kívül igen súlyos fogház, börtönbüntetést szabnak ki az árdragítóra, sőt internálóa taborba kerül, ahol kétszáz munkára fogják igen hosszú időre.

A fennálló törvények látszatra igen kemények. Mégis azt látjuk, az áruhalmozás, az árdragítás, a lencselás egyre tovább tart, sőt napról-napra bővül azoknak a száma, akiket minden gondolatuk dacára elcsúsznak.

Aki a mi háborús világban az amugyis szűkösen kijutó élelmiszerek és ruhásművek eldugdosás, azzal való lencselása, az arának ily módon való megdrágítása az ország és néppnk ellen elkövetelt házaarulás, tehát úgy volna büntetendő, mint ahogyan a frontokonat börtönik gyávaaság, székes és kémtedes esetén. Et pedig legöbbször kivégzés. Vagy itt van egy másik példa: Elsötétítés idején rajzcsúpnok valak, hogy lopott. Kezri statáriális bíróság elé kerül az illető, sokesében szintén halál, de minimálisan 10—15 évi börtön. Nem kisebb büi egy súlyosabb áruhalmozó következtében előálló árdragítás sem.

Legutóbb megjelent Közzétáási Értesítő 16. számában közre teszi a közelelmezési miniszterium, hogy élelmiszerekből, szorosarveti háztartási cikkekből, gabonából, őrlémi nyekből mennyit lehet megtartani, ami nem jelent halmozást.

Olvasóinknak, előfizetőinknek figyelmét felhívjuk erre a fontos közleményre, ennek ismerete után tudni fogják a kötelesekediket, jogaitak. Ezeknek tudatában azután nyugodtan megtelthetik, mikor esnek áruhalmozás hűtőbe.

A háztartásokban tartható készletek mennyisége közvetlenül csak a tojánnál és a szappannál van megállapítva; más élelmiszernél vagy közköszkegelyei cikkekén nincsen.

Tojásból a magánháztartások személyenként 2 kg-ot tarthatnak. Ennél több tojás egy magánháztartásban készletben nem lehet megátmenetileg sem. Az, aki ennél több tojást tart készletben, kihagást követ el.

Szappanból és mosóporból a magánháztartásokban legfeljebb személyenként 2 kg-ot szabad készletben tartani. Orvosok 2 kg mosószappant vagy ennek megfelelő mennyiségű (minden 10 dkg mosószappant helyett 25 dkg) mosóport tarthatnak egyszerű készletben; ez a mennyiség az orvos saját személyére vonatkozik, a családtagjai után külön kell a fenti 2 kg mosószappant vagy mosóport számítani.

A szappannál és a mosópornál — a tojástól eltérően — a megengedett legnagyobb készletnél több mosószappan vagy mosópor készletben tartása még nem kihagás. Az a háztartás, amelynek a megengedettnél nagyobb készlete van, mosószappant és mosóport mindaddig nem szerezhet, amíg készlete személyenként 2 kilogramm, orvosnál 3 kg alá nem eszik.

Cukorból, zsirból, lisztből és kenyérből a magánháztartásokban készletben tartható mennyiség közvetlenül meghatározva nincsen, akinek azonban bizonyos mennyiségű cukorral, zsírral, finomlisztrel vagy kenyérliszttel több van a birtokában, nem kaphat cukor, zsír, liszt és kenyérrajegyet.

A magánháztartások cukorkészlete a háztartás főlevi fejadagjának megfelelő mennyiségben mentes a hatósági igénybevétel alól; az a háztartás azonban, amelyiknek ilyen mennyiségű cukorkészlete van, mindaddig nem tarthat igényt cukorrajegyre, amíg a birtokában lévő cukorkészlet a háztartás szükségletét az illető községben vagy városban érvényes fejadag szert fedezni.

Akinek 1 kg nál több zsír (sertészsír, sertésbaj, sertészsírzsálonna, ladaári, vaj) van a birtokában, zsírjegyét nem veheti át, illetőleg azt a háttaságnak visszaszolgáltatni köteles. Nem vonatkozik a rendelkezésre, akik maguk hizáltak és sertést vettek, tehát szirttermelő, övelatók.

Akinek a tulajdonába a finomliszt és kenyérrajegy kézhezvétele előtt 2 kg-ot meghaladó mennyiségű finomliszt vagy száraztésztát (ut, finomsztjegy), akinek pedig 5 kg-ot meghaladó kenyérliszt jut a tulajdonába, kenyérrajegy nem veheti át (helyesebben az ilyen személy részére kiadott rajgyról a megfelelő számú szelvényt levágyják.)

Bárból, borsóból, lencséből hajóinából (pohanka, tatárka) mátból, keserűcsillagfűrtmagból, lóbabból és citromagból a háztartásokban és gazdaságokban tartható készlet az által van korlátozva, hogy ezekből a terményekből senki nem vásárolhat többet, mint amennyit háztartásában vagy gazdaságában 1943 június 30-ig tényleg felhasznál. Ennél nagyobb mennyisé, tehát egy háztartásban csak akkor lehet, ha a háztartás östermelő és ilyen terményeket termel.

Katolikus egyházi élet

Első szentáldozás. A celldömölkéi plébánia ma, lehérsáarnap reggel 8 órakor lesz a gyermek első szentáldozása. A kis áldozók ünnepélyesen, zarázó alatt és harangzó kíséretében vonulnak be a templomba.

A szivgárdisták felvétele. A gardista jelöltnek ma, vasárnap délután 3 órakor araják szivgárdistára az apátsági templomban.

Első pntek. Május első pntetje alkalmasból a gyónítás a vaszkas beosztás szerint történik. Csütörtökön délután 3 órakor az iskolások, este 7 órakor szentbeszéd és litánia. Első pnteken reggel 6 óratól gyónítás, 7 órakor nagymise az Oltáregyesület elő és meghalt tagjaiért.

A Florián-napi fogadalmi körmenetet a jövő vasárnap, május 9-én d. e. 10 órakor tartjuk meg. A körmenet előtt 3 napon a májusi litániakkal kapcsolatban előkészítő szentbeszédet tesznek a plébánia templomban.

Akik a celldömölki Legényegyletet alapították

Ebben az évben, március 21-én ünnepelte megalapításának 40 éves jubileumát a celldömölki Kat. Legényegylet. Haladására a templomba vonultak az egyesület tagjai, majd egy rendező közgyűlés ünnepesség telenével méltó keretelt adták a szervezet évfordulónak.

A régi jegyzőkönyvek fákó és poros lapjait forgatva és olvasva elénk tárulnak a negyvenéves Legényegylet alakulásának körülményei:

1903. jan. 11-én tartotta a jubileum egyesület első és egyben alakuló gyűlést az elemi iskola egyik termében.

Elnök: Grätzer Pius lelkész és díszről felveendő jegyzőkönyv szerkesztésére Hettlinger József tanító, annak hitelesítésére pedig Mizeri Sándor és Cauppon Sándor kéréseit felrajtuk kívül jelen voltak még a gyűlésen: Puch József, Sluban Gyula, Döbrői Lajos, Kunt Ferenc, Nemesi Pál, Bartovszki Ignác, Hollender Gyula, Gerse János, Kugel Mihály, Horvath Ferenc, Sütő József, Bro József, Klaffi Kálmán, Vendler Matyás, Bogнар János, Csoma János, Fekete Ferenc, Fehér János, Vass János, Papp Sándor, Mike Mihály és István János.

Nyáron év távlatából tekintünk vissza a sz. p. esz. redemptio munkáinak a sz. p. esz. redemptio munkáinak első kifejtő egyesületi alakuló gyűlése és feljegyezése az alapító nevet hogy akik köztünk, a negyven munkában eltöltött év után lapunkat olvasat, halatelt szívvel és imádságos

lélekkel forduljanak a kezzeimet osztó Isten felé, másrészt a mar elhunyt alapító tagok leaszarmazottjai búszken gondoljanak szájra. akiknek nemes gondolkodása létrehozta ezt a Celldömölki életében — alakulását mindmáig — oly fontos szerepet betöltő egyesületet.

Az alakuló gyűlésen elfogadott alapszabály szerint — amit a szombathelyi püspök 1903 febr. 4-én, a m. kir. belügyminiszter pedig 1903. febr. 19-án hagyott jóvá — az egyület célja: »A mesterlegények továbbképzése, az értelemes vallási és polgari erzelőnevek teljesítése és a polgári, hogy derék és tisztaság ipartestület képezése».

Az elfogadott és jóváhagyott alapszabályok a célhoz vezető eszközök és módok felsorolásával eleveg köztudott élet-tel biztositottak az együletnek. Az alapítók rövid időn belül berelt helyiséget szereztek az együletnek, hogy megindulhassanak a nyilvános

és gyakorlati oktatásban részesíthetők az egyesület tagjait. »Alkalmas iratoknak olvasása, közbülső eszmecsere, épületes előadások, a költségeknek kath. keresztényhez méltó hű és pontos teljesítése mind mind a fiatal egyesület ifjú tagjainak lelki épülését szolgálta.

Az alapítók nem tévedtek. Célkitűzések legnagyobbbrést valóra váltak. Az egyesület mindig megfelelt céljainak és ma is teljesíti feladatát.

Szemelvények a Menyasszonyok Iskolájából

Milyen a komoly férfi asszonyideálja?

A történelem egyik legfontosabb pillanata volt amikor megjelent a földön az első nő. Arcán a szelid szeretet ragyogó mosolya, szemében az eszményiség tükrözőlt, homlokán megasztos-hivatásnak zott. Boldogítani jött másokat. Emlékező másokért, örömet szeresni, feloldozni az elesetteket és masok boldogításában találni meg a saját boldogságot is. Én a nő, az örök asszony az élet minden viszonyosságában segítőtarsa lesz a férfiak szenvedésében, munkájában és megesztja a annak teheit és örömeit, lecsilapítja a fájdalomak viharait és a törések közé is rózsákat varázsol.

Am a történelmi női típus mellő sőt talán a helyébe a modern kor-szellem által kialakított leánytípus lépett. A kedvtől szembeállítva adhatunk választ arra a kérdésre, milyen legyen az a leányideál, aki a kor igénye is figyelembevéve eszménykép lehet? Milyennek kell lennie annak a leányoknak, akikben a ma fiatalok berte az örök nő, azt a leányideált látja akiknek oltárt építhet eszébe?

A Tereimő a nőnek olyan esztétikum adott, amelyek fokozzák az a varázst amely belőle kibugarszik. A fiatal leány szépsége, mosolya, természetnél fogva vidamabb kedélyvilága, amikor melegséget, derőt, jókedvet áraszt maga körül. De vajjon viszszakörző-e mindig a ragyogó leánysem a lélek melyen nyugvó gondolatokat, vagyakat és a sima és tiszta leányhomlok mögött rejtőzött, mély gondolatok és a minden? Hatha a fiatal leány külső

szépsége, varázsa nem mindig azonos belső értékeivel? Ez nagy kérdés! rejt magában saját lélektérét is, mert a hódolat verőnyé könnyen megparazsitheti kedélyt, szerényéget. A hiszolgat és bökés-mamorsab-b bódult fiatal leány könnyen kizökken az élet rendes sodrából, szépsége csálóká reményeket hín abszurdokat leicsárgazott igényekre ebreszt benne, amelyetel ezután egy egész életre szülő kiabrandulás keserűségével tisztelhet meg. Ha a férfi csak a nő teste, szépsége, varázsa hódítja meg anélkül, hogy lelkét is egymáshoz hangolódna, jellemük egymást kiegészítő, életfelfogásuk azonos lenne, szóval anélkül, hogy természetük egymáshoz illeszkedjen, akkor az érzelmi mámor hamar kialszik. A lelki harmonia, a kölcsönös tisztelőt, megbecsülés és vallásos hiten alapuló hűség nélkül az illúzió tápláló, előtörnek a gyarló emberi tulajdonságok, a rejtett elbutulató hibák, a színtelen és erőltetett-jótettajdosnás az illúziót követi a józanság, az érzelmi halályogot a felismerés.

A szép megnyerő külső mellett még sebb, még hódítóbb az ár-talán, gyengélt, orjos leány-lélek, amilyen átragyog az is-lemi örök szépség sugara

Az a férfi, aki nemcsak érzelmeivel hanem a lélekkel és szívével keresi az ideált, a valóban szép és nemes leányt minden dobbaására hűs-köszönő, mély gondolatok és a hűséget, ragaszkodást, kitartást, a

gyengélt önfeláldozó szeretetet. Az ifjai lányideálban nemcsak a nemcsak az ösztönös érzelmi lény testét, szemét, hangját, táncát, hanem inkább annak a szép szerepétől lelkét kervai és szereti érengyével, talán hibáival együtt az a férfi, aki nem szerelmiből mamors szívével, hanem józan eszével gondolkodik, mert igen sokszor a testi szerep hiányos a lelki szerepek és értékek pótolják.

HETI KRÓNIKA.

A szentatya husvét vasárnap reggel felolvasta üzenetét a konzisztórium termében. Serédi hercegprímás husvét vasárnapján szentbeszédében hangzott, hogy tartunk ki hűségesen Krisztus tanítása mellett. — Az új német szentségi követ közeledésén kedvesen fogadták a Vatikánban — Zsigmond Ferenc kereskedelmi miniszter Sruhában utazott a plovdivi nemzetközi vásár megnyitására. A miniszter a legnagyobb szívélyességgel fogadták.

A szovjet megszakította a londoni lengyel emigrans kormányt a diplomáciai összeköttetés. Moszkva rossz híven vette, hogy a lengyel kormány a tisztelet kivézet, tiszt ügyében állást foglalt. — Az angol-szék 1867-től egyre nagyobb boyudalmat ökos a szovjet lengyel vizsaly. Szatinn talajdonképpen azért szaktotta meg a diplomáciai viszonyt Lengyelországgal, mert nem tud számot adni másfélmillió lengyel életéről és nem akar európai keleti kérdésekről vitatkozni. A londoni lengyel emigrans kormány a követeli, hogy az oroszországi hurcolt lengyel állampolgárokat bocsássák szabadon. — A Führer főhadiszállásán fogadta Pavelicset, a horvát állam vezetőjét. — A Führer minden ünnepélyesség nélkül ölt meg szünet-nappal, a nemzet azonban — nagy tisztelettel — ünnepelte vezérét.

— A római fascio 24. évfordulóján O szország lelkesen ünnepte Mussolinian kurban a születésnapját. — Antal István nemzetvédelmi propaganda miniszter nagyserombaton este rádiobeszédében kifejtette, hogy ebben a háborúban a keresztény Európaért, de egyben saját jövőért tüzöndök. A magyarság és így az egész népi életünk megvédelmezése és a magyar elnök megvalósítása érdekében minden áldozatot meg kell hoznunk. — Tisó szlovák államelnök meglátogatta a Führer főhadiszállásán. — A MOVE negyedik százados jubileumát ölte meg. — A török sajtó megállítja, hogy keves államfi agyere meg népeket büszkimit annyira, mint Horthy Miklós. — A Nemzeti Összefogási Alap Erdélyben is szép sikerrel működik. — Mexikó nem hajlandó katonaságot a tengerektőlra kitérdeni. — Sebrot muraközi hősenek. — Az uti japán miniszter a saját képviselői előtt hangzolta, hogy a nagykövetátszai életét megvastosult. — A képviselő-ház megkezdte munkáját.

Orvosi helyettesítés. A katonai orvos utat bevontott dr. Székely László. — Mar. ellenőrző orvos helyett az orvosok közötti helyettesítés. — mélyi Gyula orvos látja el.

HIREK

Hősi halottunk

17. Koltai János celldömölki honvéd katonája 27. évfolyam katonái szolgálatának teljesítése közben az orosz fronton életét áldozta a hazának. Kobayevszkban temették el március elején. Lelkét ödvért az egészlelő szentmisét majus 6-án szombatonként reggel negyed nyolcór mutatták be az apátság templomában. Koltai (Kizmes) János családja és kiterjedt rokonsága gyászolja a fiatal magyar hővéd-halálát. A bánatos szülőket vigasztalja meg az a búszté tudat, hogy hőst neveltek a hazának!

Kormányzói kifizetés. A már elvesszettek gondolt felsőbükli Nagy Mihály egyházasbeteji földbirtokos, huszar-aszós, a keleti arevoanról Szeptronba érkezett Alig hogy meghalottak ezt az örömhírt, már egy másik, nagyon kellemes hírt halottunk felsőbükli Nagy Mihály szülőiről. Úgyanúgy Kormányzó Úrnak a Szigetm. Lendület-törvényes a hadiszálláson a kardok egyidejű adományozásával.

A Celldömölki Mezőnyvezetők Köre majus hó 18-án zászós avatási ünnepélyt tart, mely a varmegye, Kemenesalja és Celldömölki eszm. társadalomának vezető személyiségeinek jelenléte mellett. Az ünnepély legfőbb vendökéget omronvici dr. Imre di Kálmán máv. elnök vallata el és személyes megjelenését is kiáltásba helyezte. A fővendökök sorában ott látjuk majd dr. Szócs István főispánt, Vértessy Vilmos István miniszteri tanácsos Máv. özet-igazgatót, Jandi Bernardin dömölki apátot, Szabó Károly országgyűlési képviselőt, Horvath István és Korpony Edu országgyűlési képviselőket Özevgyi Bé a máv igazgatósági osztályfőnököt.

Katekizmus versenynak. A kerületi leányörök most rendezték meg szeltemi iskola körzetét, a katekizmus versenyeket. Alsósaga husvételőn délután, Papócon és Kenyeriben csütörtökön volt a verseny, amelyen Tócsy Ferenc kerületi képviselő és Horvath Marit egyházmegyei katekizmus utkar elnököltek.

A pápóceki ünnep. Papócon szerdán ünnepélyes keretek közt tartották meg a tavaszi szentünnepet. Délután 11 órakor volt az ünnepi istentisztelet. Az alkalmi szentbeszédet dr. Nemes Vazul celldömölki plébános mondta. Az ünnepi misét dr. Horvath István kenyéri plébános celebrálta Koracs Sándor papos és Pócsa István asszony plébánosok segédletével. Délután a szülőföld megélt iskolában katekizmus kultúrelőadást rendeztek a celldömölki és a kenyéri plébános közreműködésével.

Elhunyt pénzügyigazgató. Solti Ferenc dr. miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató hónapok óta tartó betegeskedés után Husvét vasárnapja virradó éjszaka meghalt. Halála mindenütt nagy részvétet váltott ki. Kitűnő tisztviselő, igazságos főnök és kedves jóbarát hiányt el benne, aki széles körben vastalau szeretőnek és megbecsülének örvendett. Nemcsak a szombathelyi pénzügyigazgatóság gyászolja az elhunytban főnökét, hanem Szombathely egész községe és mindent, aki őt ismerte. Kedden délután helyezették örök nyugalomra a szombathelyi részvétel mellett.

